

DVANÁCTÁ GLOSA KE STOLETÉMU VÝROČÍ

aneb

sonda do výplatních otisků pošty PRAHA 011

POŠTA PRAHA 011

Josefská ulice 43/4, 118 00 Praha 1 – Malá Strana

Počet otisků: 29

Počet uživatelů: 16

Počet strojů: pravděpodobně 18

LOKACE UŽIVATELŮ

Tržiště, Malostranské náměstí, Thunovská, Kampa, U Sovových mlýnů, Letenská, Sněmovní, Valdštejnské náměstí, Vlašská, Dražického náměstí

ZAMĚŘENÍ UŽIVATELŮ

velvyslanectví, nakladatelství, různé organizace, specializované instituce, státní správa, technické služby, zahraniční obchod, umělecké instituce, politické seskupení, finanční

institute, výzkumné ústavy

STRUKTURA VÝPLATNÍCH STROJŮ

výplatní stroje tří soustav – Postalia (21 otisků), Francotyp (7 otisků), Pitney Bowes (1)

STRUKTURA VÝPLATNÍCH OTISKŮ ze strojů FRANCOTYP

FR 8h – 4m

FR 8 – 0 – 3m

FR 8h – 3m

FR 6h – 4m

DENNÍ RAZÍTKO

- dvoukruhové denní razítko s můstky (silné, slabé, kombinace obého),
- dvoukruhové denní razítko bez můstků (PB),
- rozlišovací znaménka v různých provedeních (zejména u Postalie – jeden křížek, tři hvězdičky, jedna hvězdička)
- datumové číslice různého druhu a velikosti (vyšší, nižší) – Postalia, u Francotypu spíše malé číslice, s tečkami i bez teček za jednotlivými částmi data, vyšší číslice vnošení (Francotyp),

VÝPLATNÍ RAZÍTKO

- standardní, navzájem podobná, stejných rozměrů a zoubkování, větší a menší hroty zoubkování, též výrazně větší (Francotyp),

- výplatní rámeček u otisků Postalia – přilehlý, vyskytuje se i odlehlý,
- výplatní znaménka: hvězdičky - malé, velké (Francotyp), tři vlnovky (Pitney Bowes)
- výplatní číslice: Postalia – klasické stejného tvaru, Francotyp : československého vzoru - oválné + úzké vyšší, s menšími dvěma posledními číslicemi + gotické číslice (ústav pro kulturně výchovnou činnost, Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti, TES)

OZNAČENÍ OPRAVNĚNÉHO UŽIVATELE

- převážně textová označení s adresou (fádní),
- text a logo (Transakta, Československý červený kříž, Avicenum),
- text a zvýrazněný název subjektu (Útrin),

ZMĚNY VZHLEDU OTISKŮ

- změna soustavy (z Francotypu na Postalii),
- změna adresy,
- doplnění PSČ - otisku bez PSČ na otisk s PSČ (v některé části),
- změny z kmenového otisku na příležitostný a zpětný návrat či nový otisk (Transakta).

Nejvíce upoutává pozornost výplatní otisky PZO Transakty, estetičností s cílem propagace své činnosti na úseku zahraničního obchodu a připomínky výročí existence.

PŘÍLEŽITOSTNÉ OTISKY

Zachyceno několik příležitostných otisků různého druhu – výročí existence, výjimečná událost (fotbalové zápasy s obchodními partnery) – Transakta PZO autor příležitostných otisků Ivan Leiš.

ZAJÍMAVOSTI

Otisk Správy pro věci majetkové a devizové bez označení oprávněného uživatele – datum otisku 28. a 29. 4. 1979. Výplatní stroj Postalia.

Několik různých otisků PZO Transakta.

Několik otisků Velvyslanectví USA (Americké velvyslanectví, American Embassy Library/Knihovna Amerického velvyslanectví, American Embassy/Press and Culture Section.

Adresa uživatele GEOMETAL : Praha 1 – Kampa. Totéž u prvního otisku uživatele Utrin (navíc „U“ bez čárky, název subjektu s „Ú“).

Vypadlý název ulice „Letenská“ u otisku PZO Transakta, jen číslo „11“ – datum 10. 1. 1973, u tohoto otisku je asymetrický název pošty PRAHA 011 (souvislost s uzazenímPSČ).